

Asiantuntijapalveluiden järjestämisestä vastuussa oleville kunnille

OHJE HUOLTORIIDOISSA KÄYTETTÄVIEN ASIANTUNTIJAPALVELUIDEN LASKUTAMISESTA

Asiantuntija-avusteinen huoltoriitojen tuomioistuinsovittelu valtakunnalliseksi

Lait lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain, riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 5 ja 10 §:n sekä sosiaalihuoltolain 17 §:n muuttamisesta ovat tulleet voimaan 1.5.2014. Niiden myötä vuoden 2011 alusta lukien osassa käräjäoikeuksia kokeiltu asiantuntija-avusteinen huoltoriitojen tuomioistuinsovittelu on tullut valtakunnalliseksi.

Lain mukaan kunnan, jonka alueella sijaitsee käräjäoikeuden hallinnollinen kanslia, tulee huolehtia siitä, että käräjäoikeuden käytettävissä on riittävä määrä asiantuntija-avustajia huoltoriitojen sovittelua varten. Asiantuntijapalveluiden järjestämisestä vastuussa olevan kunnan (järjestäjäkunta) ei kuitenkaan tarvitse tuottaa palveluita itse, vaan se voi hankkia ne myös muulla tarkoituksenmukaisella tavalla.

Asiantuntijapalvelujen käyttäminen on vanhemmille maksutonta. Valtio maksaa kunnalle korvauksen asiantuntija-avustajan käyttämisestä. Korvaus maksetaan istuntopäiväkohtaisena korvauksena sovitteluistunnossa avustamisesta ja tuntiperusteisena korvauksena istunnon ulkopuolella suoritetuista toimenpiteistä. Jos sovittelu toimitetaan käräjäoikeuden hallinnollisen kanslian sijaintikunnan tai asiantuntija-avustajan kanssa sovitun muun pääasiallisen työskentelypaikan ulkopuolella, kunnalle korvataan sovittelun aiheuttamat matka- ja majoituskustannukset sekä asiantuntijalle maksettava päiväraha.

Valtioneuvoston asetus kunnalle maksettavasta korvauksesta asiantuntijapalveluiden käyttämisestä huoltoriitojen tuomioistuinsovittelussa

Valtioneuvosto on 24.4.2014 vahvistanut asiantuntijapalveluiden korvaamista koskevan asetuksen. Asetus on tullut voimaan 1.5.2014 (asetus ja asetusmuistio liitteenä)

Järjestäjäkunta laskuttaa asiantuntijapalveluista tuomioistuinta. Järjestäjäkunta huolehtii laskutuksesta riippumatta siitä, mikä taho palvelun on tuottanut. Jos järjestäjäkunta ei ole tuottanut palvelua itse, se huolehtii korvauksen maksamisesta palvelun tuottaneelle taholle sen mukaan kuin se on siitä sopinut. Tällä tavalla järjestäjäkunta pystyy seuraamaan järjestämien asiantuntijapalveluiden käyttöä.

Kiinteä päiväkohtainen korvaus

Sovitteluistunnossa avustamisesta maksettava istuntopäiväkohtainen korvaus on 300 euroa. Yksittäisen sovittelupäivän pituus ei vaikuta korvauksen määrään. Asiantuntija-avustajan työnantajan asiaksi jää arvioida, miten virka-ajan alittavat ja ylittävät työtunnit huomioidaan asiantuntija-avustajan perustyössä.

Päiväkohtainen korvaus sisältää sovitteluistuntoon osallistumisen lisäksi perehtymisen sovitteltavaan asiaan. Tämä tarkoittaa asiantuntija-avustajan tutustumista hänelle toimitettuun kirjalliseen aineistoon sekä sovittelijan ja asiantuntija-avustajan välisiä, yksittäiseen sovitteluun liittyviä neuvotteluja.

Päiväkohtaisen korvauksen laskentaperusteena on käytetty kunnan palveluksessa olevan, pitkään palvelleen psykologin ja sosiaalityöntekijän kokonaispalkkoja lomarahoineen ja sivukuluineen. Korvaukseen sisältyy vähäisessä määrin korvausta myös asiantuntijapalveluiden järjestämisen aiheuttamista hallintokustannuksista.

Korvaus asiantuntija-avustajan muista toimenpiteistä

Toimenpiteistä, jotka asiantuntija-avustaja suorittaa sovitteluistunnon ulkopuolella, maksetaan 40 euroa kultakin alkavalta tunnilta. Tällainen toimenpide voi olla esimerkiksi lapsen kanssa käytävä keskustelu, mikäli se tehdään muualla kuin tuomioistuimen tiloissa. Tuomioistuimen ulkopuolella tehtäviä toimenpiteitä tulee todennäköisesti harvoin.

Matka- ja majoituskustannukset

Valtaosa sovitteluista toteutetaan käräjäoikeuden hallinnollisen kanslian istuntopaikassa. Jos käräjäoikeudella on myös muita kanslioita tai istuntopaikkoja, asiantuntija-avustajan kanssa voidaan sopia, että hän toimii pääasiassa tietyn kanslian tai istuntopaikan sovitteluissa. Mikäli asiantuntija-avustaja toimii avustajana muussa toimipaikassa kuin siinä, jossa hän pääasiallisesti työskentelee, kunnalle korvataan avustajan matka- ja majoituskulut sekä päiväraha valtion matkustussäännön mukaisesti.

Keskeisimmät valtion matkustussäännön (2014) määräykset virkamatkoja koskevista korvauksista tiivistettynä:

- virkamatka on tehtävä niin lyhyessä ajassa ja vähin kokonaiskustannuksin kuin huomioon ottaen virkamatkan ja asianomaisen hoidettavaksi määrättyjen tehtävien tarkoituksenmukaisen ja turvallisen suorittamisen on mahdollista (5§).
- jos oman auton käyttö on edullisin ja tarkoituksenmukaisin matkustustapa, siitä korvataan 43 senttiä/km (6 §).
- osapäiväraha suoritetaan, kun virkamatka on kestänyt yli 6 tuntia. Kokopäiväraha suoritetaan, kun virkamatka on kestänyt yli 10 tuntia.

Matkustussäännössä on tarkempia määräyksiä päivärahasta, jos virkamatka kestää enemmän kuin yhden matkavuorokauden (10 §).

- milloin työntekijä on jonakin matkavuorokautena saanut tai hänellä olisi ollut mahdollisuus saada maksuton ateria tai ateriat, maksetaan päiväraha tai osapäiväraha kyseiseltä matkavuorokaudelta 50 %:lla alennettuna (11 §).

Yksityiskohtaisemmat määräykset löytyvät valtion matkustussäännöstä.

Arvonlisävero

Asetuksen mukaisesti korvauksiin ei sisälly arvonlisäveroa, koska järjestäjäkunnan tuottama asiantuntijapalvelu ei ole arvonlisäveron alaista. Jos järjestäjäkunta hankkii palvelut sellaiselta taholta, joka on arvonlisäverovelvollinen, kunta joutuu maksamaan palveluntuottajalle arvonlisäveron. Tällöin valtio maksaa järjestäjäkunnalle sen maksaman arvonlisäveron osuuden.

Asiantuntijapalveluiden laskuttaminen

Laskutus sähköisesti

Asiantuntijapalveluja ei laskuteta yksittäisen sovittelun yhteydessä, vaan erillisellä laskulla vähintään neljännesvuosittain. **Lasku osoitetaan sille käräjäoikeudelle, jossa asiat on käsitelty.**

Laskut toimitetaan verkkolaskuina valtionhallinnon verkkolaskuoperaattorina toimivan Opus Capita Group Oy:n kautta:

- Y-tunnus: 0245974-7
  - OVT-tunnus: 003702459747013
  - Välittätunnus (Opus Capita): 003710948874
- OpusCapita Group OY:n yhteystiedot:
information.fi@itella.com , puh. 020 452 9348

Verkkolaskujen mukana voi lähettää myös sähköisessä muodossa olevia, laskuihin oleellisesti liittyviä liitteitä.

Mikäli kunnan käytössä ei ole taloushallinnon ohjelmistoa tai palvelua, jolla voidaan tuottaa verkkolaskuja, kunta voi käyttää verkkolaskun tekemiseen ja lähettämiseen valtion tarjoamaa maksutonta verkkolaskutuspalvelua. Palveluun kirjautuminen ja sen käyttöön liittyvät ohjeet löytyvät osoitteesta www.valtiokonttori.fi/verkkolaskutus.

Maksuaika

Laskun maksuaika on 21 päivää.

Laskuun kirjattavat, soviteltua asiaa koskevat tiedot

Kaikissa laskuissa tulee olla seuraavat tiedot

- laskutuksen peruste: Asiantuntija-avusteinen huoltoriitojen sovittelu
- oikeusministeriön huoltoriitojen sovittelulaskuille antama **koodi 8001**
- tuomioistuimen asialle antama diaarinumero
- asianosaisten nimet
- istunnossa avustaneen asiantuntija-avustajan nimi
- sovittelijana toiminut tuomari

Istuntopäiväkohtaisen kiinteän korvauksen osalta tulee lisäksi olla

- istuntopäivän päivämäärä
- istuntopaikka

Tuntiperusteisen korvauksen osalta tulee lisäksi olla

- toimenpiteen päivämäärä
- toimenpiteen suorittamispaikka
- tehtyjen työtuntien määrä
- toimenpiteen laatu ja peruste (esim. keskustelu lapsen kanssa sosiaali-toimen tiloissa)

Matka- ym. kustannusten osalta tulee lisäksi olla

- milloin matka tehty
- mistä mihin matka on tehty
- käytetty kulkuväline
- matkaan käytetty aika
- asiantuntija-avustajalle maksettu päiväraha

Arvonlisäveron osalta tulee lisäksi olla

- mille taholle ja milloin kunta on maksanut arvonlisäveron

Lisätietoja: Projektipäällikkö Anna-Kaisa Aaltonen p. 050-52 71 760

Apulaisosastopäällikkö
Hallitusneuvos

Heikki Liljeroos

Projektipäällikkö

Anna-Kaisa Aaltonen